

ЛІТЕРАТУРА

1. Болбас В. С. О понятиях и терминах этнопедагогике / В. С. Болбас // Педагогика. – 2001. – № 1. – С. 41–45.
2. Струманський В. С. Структурний зміст виховного середовища української етнопедагогії / Василь Струманський // Рідна школа. – 2000. – № 4. – С. 13–15.
3. Ушинский К. Д. Педагогические сочинения / К. Д. Ушинский – М. : Л., 1948. – Т. 2. – С. 161.
4. Хакимов Э. Р. Этнопедагогика как наука: предмет, функции, основные категории // Э. Р. Хакимов // Вестник Удмуртского университета. Педагогика и психология. – 2007. – № 9. – С. 39–52.

РЕЗЮМЕ

М. Н. Быкова. Социальная функция этнопедагогике в учебном процессе.

В статье раскрывается суть понятия «социальные функции этнопедагогике», рассматриваются различные классификации социальных функций этнопедагогике, анализируется влияние социальных функций этнопедагогике на процесс социализации личности вообще и на учебный процесс в частности, а также возможные пути конструктивного использования этнопедагогических знаний в процессе развития личности школьника.

Ключевые слова: этнопедагогика, народная педагогика, национальное самосознание, педагогическая культура, социализация, народные традиции, социальные функции этнопедагогике, этнотрадиционное образование.

SUMMARY

M. Bykova. A social function of ethnopedagogics is in an educational process.

Essence of concept «Social functions of ethnopedagogics» opens up in the article, different classifications of social functions of ethnopedagogics are examined, influence of social functions of ethnopedagogics is analysed on the process of socialization of personality in general and on an educational process in particular, and also possible ways of the structural use of ethnopedagogics knowledge in the process of development of personality of schoolboy.

Keywords: ethnopedagogics, folk pedagogics, national consciousness, pedagogical culture, socialization, folk traditions, social functions of ethnopedagogics, ethnopedagogics education.

УДК 378.1.018.65

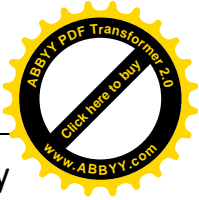
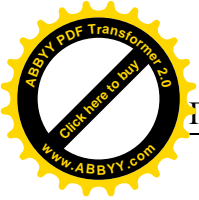
Н. С. Зимогляд

Українська інженерно-педагогічна академія

ФОРМУВАННЯ ТА МОДЕЛЮВАННЯ ЗМІСТУ НАВЧАННЯ ПРОЕКТУВАННЯ ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ ОДЯГУ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

У статті проведений аналіз змісту основних сучасних методичних систем навчання проектування швейних виробів. Показано, що їх зміст не в повній мірі відповідає вимогам сьогодення і потребує формування та моделювання. Обґрунтовано доцільність використання при моделюванні змісту навчання проектування швейних виробів універсальної, поліізоморфної моделі репрезентації знань.

Ключові слова: проектування швейних виробів, дизайнер одягу, методична система, зміст навчання, модель.

Постановка проблеми. Результати роботи легкої промисловості у I кварталі 2010 року [1] свідчать про те, що сьогодні відбувається поступове надолуження спаду виробництва, зумовленого системними кризовими явищами в економіці України і світу впродовж останніх двох років. Обсяг реалізації товарів легкої промисловості за січень-березень 2010 р. становив 118% до рівня відповідного періоду попереднього року [2]. Але якщо врахувати, що 2009 рік характеризувався значним спадом виробництва (38,4% порівняно з попереднім роком) та зменшенням обсягів реалізації товарів галузі (скорочення становило 10,5% до попереднього року), то збільшення обсягів продаж у 2010 році не є суттєвим.

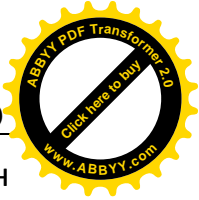
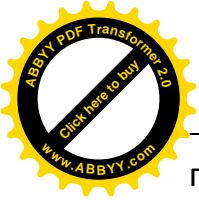
Аналітиками виділено такі чинники, що стримують розвиток легкої промисловості [2]:

- тінізація внутрішнього ринку;
- скорочення внутрішнього та зовнішнього попиту на національну продукцію, обумовлене, зокрема, постійно зростаючою конкуренцією щодо дешевих товарів легкої промисловості китайсько-турецького виробництва;
- значна залежність від кон'юнктури зовнішнього ринку через надмірну експортоорієнтованість галузі;
- дефіцит на підприємствах обігових коштів через недоступність банківських кредитів та несвоєчасне відшкодування ПДВ експортерам;
- технологічна відсталість та значна енергозатратність багатьох виробництв;
- суттєве падіння купівельної спроможності більшості верств населення.

Проте аналіз останніх публікацій [3; 6] свідчить, що зменшення попиту на вітчизняний одяг значною мірою пов'язане зі знеособленням одягу. У сучасного споживача змінилася ієрархія вимог до швейних виробів: на фоні достатку одягу, що характеризується гарною посадкою на фігурі, зросла значимість вимог психологічної комфортності, відповідності одягу особистісним особливостям. Сьогодні одяг – один із засобів формування індивідуального іміджу, соціально-психологічного впливу на людей.

За таких умов набуває актуальності формування та моделювання змісту навчання проектування швейних виробів майбутніх дизайнерів одягу у ВНЗ.

Аналіз актуальних досліджень. Необхідність перегляду уявлення дизайнера про споживача ілюструють останні публікації класиків у галузі

проектування одягу П. П. Кокеткіна та Л. П. Шершньової. П. П. Кокеткін відмічає: «Сейчас нельзя рассматривать потребителей одежды, как однородную массу людей с одинаковыми желаниями, вкусами, одними и теми же запросами и взглядами. Человек индивидуален как субъект общества. Он индивидуален также с позиции обеспечения комфортности его одежды» [6, 6].

Л. П. Шершньова додає: «Информация о потребителе должна быть представлена более широкой совокупностью сведений о нем как о биосоциальной личности, наделенной определенным имиджем. Являясь феноменом индивидуального, группового или массового сознания, имидж функционирует как образ-представление, в котором в сложной взаимосвязи соединяются биологические (природные), внешние и внутренние характеристики человека, его социальные роли и функции» [4, 26].

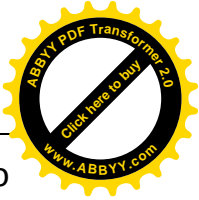
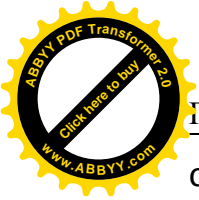
Очевидно, що таке розуміння споживача швейної продукції потребує забезпечення проектувальників одягу (дизайнерів) інформацією не лише щодо антропометричних даних споживачів та можливих варіантах художньо-конструктивного рішення одягу, але й психофізіологічних ознаках та характеру їх впливу на вимоги до одягу. Отже, зміст навчання студентів-дизайнерів одягу повинен бути трьохкомпонентним: містити антропометричний, психофізіологічний та художньо-конструктивний компоненти.

На сьогодні існує досить велика кількість методичних систем проектування швейних виробів. Це праці таких авторів як: Е. М. Андросова, Т. О. Бердник, І. В. Васильєва, Л. М. Гайдук, Г. М. Гусейнов, В. В. Єрмілова, Д. Ю. Єрмілова, Т. В. Козлова, Т. В. Медведєва, Т. В. Ніколаєва, Т. П. Неклюдова, Ф. М. Пармон, Г. І. Петушкова, О. І. Рачицька, В. І. Сидоренко, А. Л. Славінська, Л. М. Тухбатуліна, Н. В. Чупріна.

Метою статті – аналіз змісту основних методичних систем навчання, а також моделей репрезентації та формування знань для вибору адекватної основи подання змісту навчання проектування швейних виробів майбутніх дизайнерів одягу.

Виклад основного матеріалу. Розглянемо, як сформовано зміст в методичних системах.

Найбільш поширеною є методична система В. В. Єрмілової [7]. В ній викладено основні відомості щодо моделювання та художнього оформлення

одягу: поняття стилю та моди, історія моделювання та принципи художнього оформлення одягу, теоретичні основи композиції та моделювання костюму, елементи, засоби та закономірності композиції, етапи творчого процесу, методи та специфіка проектування одягу як об'єкта дизайну, використання творчих джерел при моделюванні, а також сучасні тенденції в моделюванні.

Серед позитивних сторін змісту методичної системи можна відмітити:

- докладний розгляд закономірностей композиції костюма (художньо-конструктивний компонент змісту). Крім основних композиційних засобів (колір, ритм, пропорції, контраст, нюанс, тотожність, симетрія і т. ін.) розглянуто принципи проектування одягу різного асортименту, для різних вікових груп, принципи проектування одиничних виробів, комплектів, ансамблів;

- розглянуто сутність образно-асоціативного підходу до проектування одягу, який лежить в основі гармонійної єдності людини та костюма.

До недоліків змісту методичної системи [7] можна віднести:

- відсутність антропометричної та психофізіологічної складових змісту;
- репрезентація понять представлена у вигляді звичайного вербального опису;

- наочний матеріал ілюструє лише окремі поняття, без послідовності оперування ними.

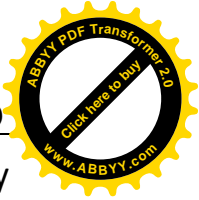
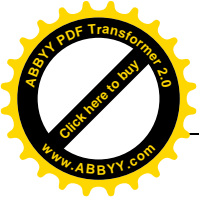
Частково відсутність психофізіологічного компоненту в складі змісту навчання в попередній методичній системі компенсується в методичній системі Т. О. Бердник [8].

Крім того, можна відмітити ще декілька позитивних моментів цієї методичної системи:

- змістовність та логічність художньо-конструктивної складової змісту;
- наявність практичних завдань з композиційного формоутворення костюма.

Серед недоліків подання змісту в методичній системі Т. О. Бердник варто відмітити:

- відсутність антропометричної складової змісту;
- психофізіологічний компонент змісту представлений дуже поверхово и потребує подальшої доробки. Зокрема, відзначено наявність взаємозв'язку характеру та темпераменту людини з вибором кольору та ліній в одязі, однак відсутні конкретні схеми діяльності дизайнера по врахуванню цих даних;

- практичні завдання розроблені не по кожному розділу змісту методики в невеликому обсязі;

- незначна кількість рисунків та лише для забезпечення наочності при закріпленні та засвоєнні понять;

- епізодичні огляди послідовності дій з поняттями також характеризуються відсутністю наочності.

В методичній системі Е. М. Андросової [9] розглянуто основні поняття дизайну одягу, його місце серед інших видів сучасної проектно-художньої діяльності, специфіка проектно-художньої мови дизайнера, етапи роботи над дизайн-проектами.

Позитивні моменти методичної системи Е. М. Андросової дуже схожі з попередньою методичною системою Т. О. Бердник, а саме ними є :

- докладне викладення художньо-конструктивної складової змісту навчання проектування швейних виробів;

- висока наочність у закріпленні та засвоєнні понять (велика кількість малюнків);

- докладний огляд етапу графічної розробки (ескізування) одягу з описом алгоритму дій.

Недоліками у поданні змісту методичної системи [9] є:

- відсутність антропометричного та психофізіологічного компоненту змісту;

- направленість фрагментарних практичних завдань на формування лише професійних понять.

Таких недоліків виявився не позбавлений і зміст методичної системи Т. В. Ніколаєвої [10]. Аналіз дозволив виявити серед позитивних сторін змісту такі:

- систематизоване, логічне та докладне викладення художньо-конструктивного компоненту змісту;

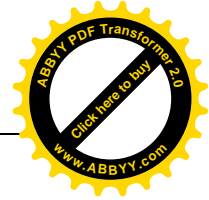
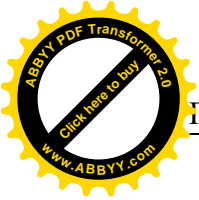
- велика міра наочності при формуванні та закріпленні понять (рисунки, схеми).

Серед недоліків змісту методичної системи слід відмітити:

- відсутність антропометричного та психофізіологічного компонентів;

- відсутність наочності при розгляді процесуальних дій з поняттями.

Багатьох відмічених в методичних системах негативних моментів позбавлений зміст методичної системи Т. В. Медведєвої [11].

Відмінним позитивними рисами змісту [11] є:

- орієнтація змісту методичної системи на індивідуального споживача;

- представленість художньо-конструктивної складової змісту проектування швейних виробів на високому логічному та інформаційному рівні з додатковим розглядом взаємозв'язку художньо-конструктивного рішення одягу з особливостями фігури та властивостями матеріалу;

- докладне викладення антропометричного компоненту змісту. Додатково до традиційних в проектуванні одягу особливостей статури, пропорцій, постави, особливостей будови фігури, антропометричних параметрів голови споживача розглянуто пігментацію волосся, очей, шкіри обличчя;

- висока наочність викладення основних понять (системи декларативних знань) у вигляді малюнків, схем, таблиць;

- детально розглянуто методи та принципи розробки САПРО – перспективного напрямку вдосконалення процесу проектування одягу.

Недоліками змісту методичної системи Т. В. Медведєвої є:

- фрагментарна представленість психофізіологічного компоненту змісту (відзначено необхідність врахування темпераменту та характеру споживача, але докладно зміст цієї діяльності не розглянуто);

- варіанти художньо-конструктивних рішень одягу адаптовані до індивідуальних фігур в аспекті конструювання одягу (побудови розгортки поверхні швейних виробів на площині), а не ескізування моделей;

- фрагментарна представленість алгоритмів професійної діяльності.

Як бачимо, традиційні методичні системи навчання не дозволяють адекватно формувати та репрезентувати зміст дисципліни «Проектування швейних виробів».

Перспективним напрямом вирішення цієї проблеми є використання психологічних моделей репрезентації змісту навчання. Проведемо аналіз існуючих моделей репрезентації змісту та виберемо такі з них, які можуть бути основою для розробки раціональних і ефективних моделей репрезентації змісту проектування швейних виробів. Класифікація існуючих моделей подана на рис. 1.

Рис. 1. Класифікація моделей репрезентації систем понять в пам'яті людини

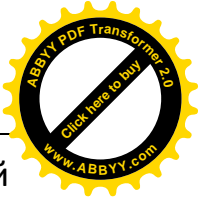
Надамо короткі характеристики основним моделям у послідовності, яка визначається онтогенезом людини. Першою розглянемо модель множинної репрезентації понять. У загальному випадку ця модель являє собою множину конкретних об'єктів і має такий вигляд:

ПОНЯТТЯ = { (об'єкт 1), (об'єкт 2), ..., (об'єкт N) }, де
(ім'я)

(об'єкт 1), (об'єкт 2), ..., (об'єкт N) – поняття конкретного фізичного об'єкта на деякій стадії його вивчення.

Модель множинної репрезентації належить до образних моделей. Вона адекватно відображає початковий образний етап формування поняття, на якому важливе цілісне уявлення про конкретний об'єкт, процес чи явище, та кінцеві цілі технології навчання, але на значно більш високому рівні – створення узагальнених образних комплексів понять. Якщо початкові образи понять містять лише невелику кількість сенсорних ознак об'єктів, то кінцеві образи містять складні структури великої кількості як сенсорних, так і категорійних ознак.

У ході дидактичного процесу одночасно з актуальним процесом

аналізу збільшеної кількості інформації відбувається і процес синтезу, який відображає модель множинної репрезентації.

Процес аналізу найбільш адекватно відображають моделі репрезентації понять за допомогою ознак. Ці моделі в загальному випадку мають такий вигляд:

ПОНЯТТЯ = { (ознака 1), (ознака 2), ... , (ознака M)}, де
(ім'я)

(ознака 1), (ознака 2), ... , (ознака M) – система ознак, які характеризують різні сторони поняття.

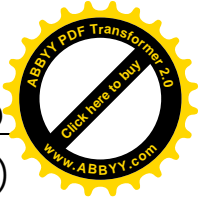
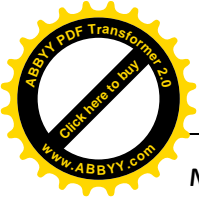
Моделі репрезентації понять за допомогою ознак належать до класу вербальних процедурних моделей. Останні характеризуються універсальністю репрезентації, але більшими витратами часу на ідентифікацію понять у порівнянні з образними моделями, що пояснюється наявністю механізму послідовної в часі обробки інформації. Основною проблемою використання в технологіях навчання моделей репрезентації понять за допомогою ознак є відсутність розроблених методики та технологій формування множини ознак.

У процесі засвоєння все більшої кількості об'єктів та їх ознак завдяки природному, об'єктивно існуючому механізму мінімізації інформації за рахунок узагальнення, виникає необхідність застосування моделі репрезентації понять за допомогою прототипу. При наявності репрезентації поняття за допомогою прототипу (об'єкту, який в найбільш чіткій формі відображає структуру класу як цілого) ідентифікація об'єкта починається з порівняння його з прототипом, а вже потім відбувається його визначення як елемента більш високого, чи більш низького рівня в ієрархії понять. За рахунок цього суттєво скорочується час ідентифікації поняття людиною.

Поняття в технологіях навчання не є ізольованими одне від одного елементами, а являють собою складну, ієрархічну за будовою, мережу. Це адекватно відображає багаточисельний клас семантичних моделей.

В моделі на основі семантичних ознак Л. Ріпса, Е. Сміта, Е. Шобена вважається, що поняття репрезентовані впорядкованим списком ознак. Ця модель належить до процедурних моделей з послідовним механізмом перевірки ознак. Недоліком моделі є неможливість її використання для формування понять в технологіях навчання, бо модель відтворює роботу з уже сформованими поняттями.

Цілу низку семантичних моделей розробив Дж. Андерсон. Основу

моделі НАМ (Human Associative Memory – асоціативна пам'ять людини) складає припущення про зберігання інформації у вигляді ієрархічних структур понять, які зв'язані бінарними відношеннями. В моделі НАМ було запропоновано 4 різновидності бінарних відношень: «контекст-факт», «місце-час», «суб'єкт-предмет», «відношення-об'єкт». Такий арсенал засобів дозволяє репрезентувати в пам'яті людини складну інформацію, хоча при цьому утворюється громіздка модель.

Більш компактний та економічний варіант являє собою АСТ-модель (від action – дія), в якій використовується всього два базових відношення: «суб'єкт-предмет» та «відношення-аргумент».

Подальшим удосконаленням стала АСТ*-модель, в якій відображаються як декларативні, так і процедурні механізми пам'яті. Завдяки цьому вона дозволяє репрезентувати в технологіях навчання не тільки декларативні знання, а й процедурні.

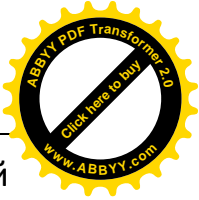
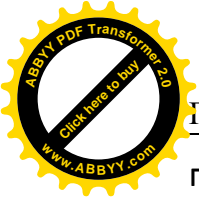
В ELINOR-моделі Д. Румельхарта, П. Ліндсея, Д. Нормана в центр структури моделі поставлена дія. Всі інші інформаційні компоненти зв'язуються з дією за допомогою таких відношень: суб'єкт дії, актор дії, об'єкт, реципієнт, мета, місце тощо.

Моделі Дж. Філлмора та В. Кінча побудовані також з урахуванням центральної ролі дії. Основу моделей складає структура «предмет-аргумент». Дієслово, яке означає дію, є предметом, який за допомогою відношень «актор», «реципієнт», «інструмент», «об'єкт» та інших інтегрує інформацію в модель.

Описані вище моделі належать до класу вербальних моделей, репрезентують абстрактні категорійні поняття і не репрезентують великого класу сенсорних понять.

Основу репрезентації сенсорних понять складають сенсорні ознаки: розміри, форма, колір, сила звуку, висота тону тощо. Образні декларативні механізми пам'яті дозволяють зберігати сенсорні ознаки у «швидкій» аналоговій формі. Образна репрезентація ознаки може викликати її вербальну репрезентацію і навпаки, вербальна репрезентація може викликати образне уявлення. Цей механізм відтворений в моделі подвійного кодування А. Пайвіо.

Модель множинного кодування М. Познера описує три рівні репрезентації понять: рівень слідів, які відтворюють фізичні якості стимулів в модельно-специфічній формі; рівень понятійних структур; рівень

глобальних семантичних мереж. На кожному з цих рівнів існує свій механізм кодування та репрезентації інформації. Але ці механізми не розроблені до рівня використання їх в технологіях навчання.

Одночасне функціонування двох когнітивних механізмів репрезентації понять в пам'яті людини (декларативного і процедурного) враховано в універсальній, поліізоморфній моделі М. І. Лазарева [12], яка має такий вигляд:

$$P = \{ R, S, D, H \}, \text{ де} \\ (\text{ім'я})$$

(ім'я) – слово, або словосполучення, яке означає ім'я поняття;

R (R_1, R_2, \dots, R_l) – множина ознак призначення;

S (S_1, S_2, \dots, S_x) – множина ознак складу;

D (D_1, D_2, \dots, D_v) – множина ознак принципу дії;

H (H_1, H_2, \dots, H_n) – множина ознак параметрів.

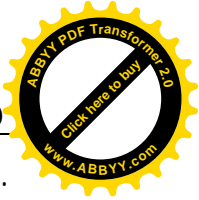
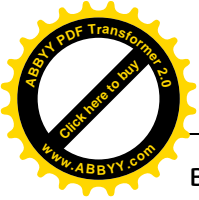
Семантичні відношення всередині кожної множини ознак є відношеннями типу «множина-підмножина», «множина-елемент», «ціле-частина». Крім цих відношень в узагальненій моделі враховано також існування відношень між окремими ознаками різних множин. Будь-яка внутрішня ознака поняття, що вивчається в дисципліні, також репрезентується у вигляді множини ознак.

Розширені бази ознак і семантичних відношень між ними, які представлені в поліізоморфній системі забезпечують універсальність моделі та можливість її використання в технологіях навчання.

З огляду на наявність великої кількості сенсорних та категорійних понять та логічних відношень між ними, наявністю багаточисельних класифікацій в змісті проектування швейних виробів адекватною основою подання змісту навчання проектування швейних виробів є універсальна, поліізоморфна модель М. І. Лазарева.

Висновки. Проаналізовано сучасні методичні системи дисципліни «Проектування швейних виробів», виявлені їх позитивні та негативні сторони. Аналіз показав, що зміст дисципліни в методиках поданий не системно, фрагментарно, частково моделює структури змісту. Фактично відсутня наочність при формуванні процедурних знань, репрезентація понять та послідовностей дій з ними найчастіше представлені у вигляді звичайного вербального опису.

Отже, сучасні методичні системи не в повній мірі відповідають

вимогам сьогодення і потребують формування та моделювання змісту. Раціональною основою для розробки моделі репрезентації та формування понять змісту проектування швейних виробів є універсальна, поліізоморфна модель репрезентації знань М. І. Лазарєва.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з формуванням трьохкомпонентної структури змісту, розробкою структурно-функціональної моделі репрезентації знань з «Проектування швейних виробів» на основі універсальної поліізоморфної моделі.

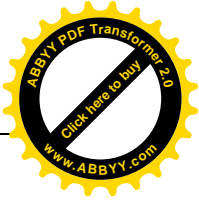
ЛІТЕРАТУРА

1. Развитие легкой промышленности Украины в первом полугодии 2010 г. // Легкая промышленность. – 2010. – № 2. – С. 4–5.
2. Здобутки легкої промисловості України (за січень-березень 2010 р.) // Легка промисловість. – 2010. – № 1. – С. 3–6.
3. Акимочкина И. М. Экспертная система выбора предпочтительных моделей одежды для формирования гармоничного внешнего образа индивидуальных потребителей / И. М. Акимочкина, Е. Ю. Кривобородова, Г. И. Петушкова // Швейная промышленность. – 2007. – № 2. – С. 55.
4. Шершнева Л. П. Научные разработки кафедры ТШП РосЗИТЛП для швейного производства / Л. П. Шершнева // Швейная промышленность. – 2004. – № 3. – С. 26–27.
5. Імідж як специфічна єдність виробника та споживача одягу // Легка промисловість. – 2009. – № 3. – С. 18–19.
6. Кокеткин П. П. Проблемы развития производства одежды в условиях рынка и конкуренции / П. П. Кокеткин // Швейная промышленность. – 2005. – № 1. – С. 6–7.
7. Ермилова В. В. Моделирование и художественное оформление одежды : учеб. пособ. для студ. учреждений сред. проф. образования / В. В. Ермилова, Д. Ю. Ермилова. – М. : Мастерство ; Издательский центр «Академия» ; Высшая школа, 2001. – 184 с.
8. Бердник Т. О. Моделирование и художественное оформление одежды : учеб. для учащихся профессиональных лицеев, училищ и курсовых комбинатов / Т. О. Бердник. – Ростов н/Д. : изд-во «Феникс», 2002. – 352 с. – (Серия «Учебники XXI века»).
9. Андросова Э. М. Основы художественного проектирования костюма : учеб. пособ. / Э. М. Андросова. – Челябинск : Издат. дом «Медиа-принт», 2004. – 184 с.
10. Ніколаєва Т. В. Тектоніка формоутворення костюма : навч. посіб. – [2-ге вид., переробл. та доповн.] / Т. В. Ніколаєва – К. : Арістей, 2008. – 340 с.
11. Медведева Т. В. Художественное конструирование одежды: учебное пособие / Медведева Т. В. – М. : ИД «ФОРУМ»: ИНФРА-М, 2009. – 480 с. – (Высшее образование).
12. Лазарев М. І. Полісистемне моделювання змісту технологій навчання загальноінженерних дисциплін : монографія / Лазарев М. І. – Х. : Вид-но НФаУ, 2003. – 356 с.

РЕЗЮМЕ

Н. С. Зимогляд. Формирование и моделирование содержание обучения проектированию швейных изделий будущих дизайнеров одежды как педагогическая проблема.

В статье проведен анализ содержания основных современных методических систем обучения проектированию швейных изделий. Показано, что их содержание не в полной мере удовлетворяет требования современности и нуждается в формировании и моделировании. Обоснована целесообразность использования при моделировании содержания обучения проектированию швейных изделий

универсальной, полиизоморфной модели репрезентации знаний.

Ключевые слова: проектирование швейных изделий, дизайнер одежды, методическая система, содержание обучения, модель.

SUMMARY

N. Zymogliad. Formation and modeling the maintenance of training to designing of garments of the future designers of clothes as a pedagogical problem.

In article the analysis of the maintenance of the basic modern methodical systems of training to designing of garments is carried out. It is shown that their maintenance not to the full meets requirements of the present and needs formation and modeling. The expediency of use is proved at modeling of the maintenance of training to designing of garments of universal, polyisomorphic model represent knowledge.

Key words: designing of garments, the designer of clothes, methodical system, the training maintenance, model.

УДК:159.923(045)

I. М. Іонова

Сумський державний педагогічний
університет ім. А. С. Макаренка

ТВОРЧА САМОРЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

У статті зроблено логіко-семантичний аналіз поняття «творча самореалізація особистості». Визначено можливість розгляду творчої самореалізації особистості як мети, мотиву, процесу, результату, стану, підсумку та засобу її практичної творчої діяльності.

Ключові слова: реалізація, самореалізація, творчість, творча самореалізація особистості, самоактуалізація, цінності, діяльність.

Постановка проблеми. Становлення України як незалежної та демократичної держави, її інтеграція в європейське і світове співтовариство, створення нових ринкових відносин, реформування освіти передбачають орієнтацію на людину як найвищу цінність суспільства. Сучасне інформаційне суспільство чекає на нові, творчі рішення, чим дає можливість особистості виявити і реалізувати власний творчий потенціал. Звернення людини до самої себе, саморозкриття внутрішнього потенціалу, прагнення до максимально повної самореалізації, творчої самореалізації є актуальними і характеризують суспільні потреби сьогодення, особливо громадян нашої країни. Тому питання самореалізації, творчої самореалізації особистості є актуальним у спектрі розгляду основних питань психолого-педагогічної науки.

Аналіз актуальних досліджень. Проблему самореалізації особистості досліджували вітчизняні та закордонні філософи: Л. Коган, М. Михайлов, М. Муляр, М. Недашковська, Г. Нестеренко, Л. Никифорова,